

Втілення принципу гуманізації освіти

І. О. Маріуц , канд. пед. наук

Питання гуманізації освіти набуває нового звучання серед науковців країн Європейського Союзу та Сполучених Штатів Америки. Все більшої актуальності воно також набуває в українській освіті, закріпивши свої позиції в новому Законі «Про освіту» (2017 р.). Дослідивши представленість гуманістичної тенденції у вітчизняному освітньому полі, виявлено, що мета освіти повністю відповідає ідеалам гуманістичного світогляду, оскільки передбачає всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей. Зокрема, у ст. 6 Закону вказані засади людиноцентризму, забезпечення рівного доступу до освіти, розвиток інклюзивного освітнього середовища, свободи у виборі видів, форм і темпу здобуття освіти, освітньої програми, закладу освіти, як основ державної політики у сфері освіти. Запроваджено поняття академічної свободи, наголошується на автономії навчальних закладів. Окремими пунктами виведено демократизм і гуманізм.

Про роль науково-педагогічних працівників у сприянні гуманізації освіти зазначено у ст. 54, а також про дотримання педагогічної етики, поваги до гідності, права, свободи і законних інтересів всіх учасників освітнього процесу, захищати їх під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного та психічного насильства, приниження честі та гідності. У ст. 55 наголошується на зобов'язанні батьків утверджувати норми суспільної моралі: правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності. Такі постулати свідчать про остаточне затвердження курсу вітчизняної освітньої політики на гуманізацію та наміри держави до повноцінного єднання з європейським освітнім простором.

Узагальнено досвід втілення принципу гуманізації освіти на прикладі громадської школи Барселони (Іспанії) «La Verneda». Безпосередньо представлено підходи до організації навчально-виховного процесу, окреслено образ педагогагуманіста у цьому процесі на основі поглядів видатного бразильського мислителя, педагога та психолога Пауло Фрейре (Paulo Freire), на праці якого посиляються педагоги-гуманісти сучасності Європи, Америки та інших частин світу.

Зроблено висновок, що її успіх забезпечено зорієнтованістю школи на формування світогляду своїх учнів, на поглибленому вивченні літератури та філософії, що виноситься у позашкільну діяльність. Підтримуються ініціативи творчої самодіяльності учасників громадської школи, що значно впливає на

їхній розвиток. Обґрунтовується позиція викладача такого закладу, як наставника, друга, який виявивши повагу до учнів, маючи педагогічний такт, створює сприятливу для навчання атмосферу, завойовує авторитет учнів гуманним ставленням та виявом ерудованості, обізнаності (за Фрейре).